
ЕЖЕЛГІ ҚЫТАЙ МӘДЕНИЕТІ

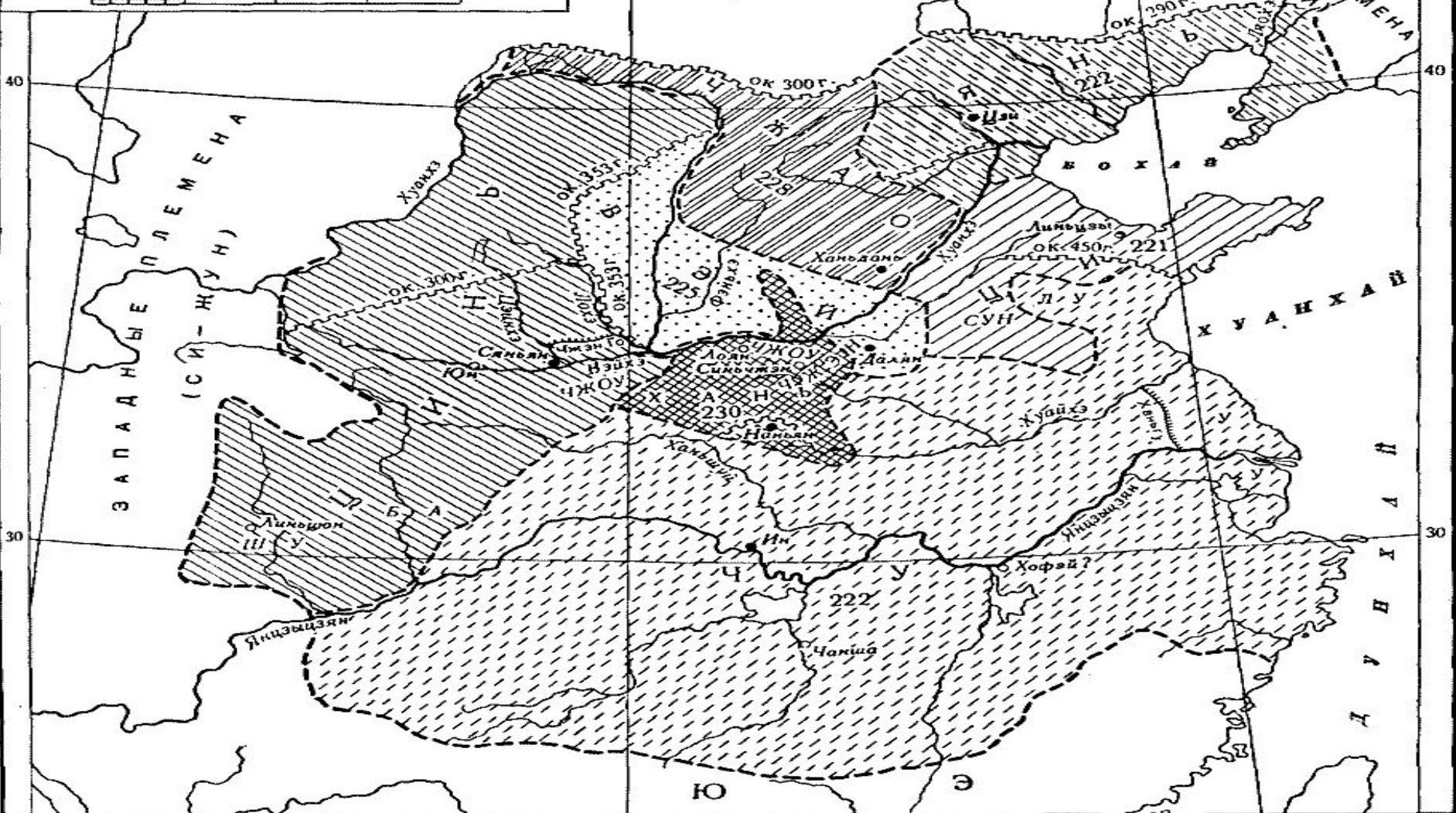
□ Орындаған: Тургынбаев
Жанибек

**ДРЕВНИЙ КИТАЙ
В ПЕРИОД ЧЖАНЬГО (V-III вв. до н.э.)**

150 0 150 300 450 км

110 120

СЕВЕРНЫЕ ПЛЕМЕНА (БЭЙ-ДИ) ВОСТОЧНЫЕ ПЛЕМЕНА (ДУН-И)

ЦИНЬ Названия семи сильнейших царств (штриховками показаны их примерные территории)

СУН Названия других царств

221 Годы окончательного подчинения царством Цинь - остальных сильнейших царств

● Столицы семи сильнейших царств

○ Прочие населенные пункты

▤ Участки оборонительных стен (с указанием приблизительных годов их сооружения)

▨ Каналы

Ғаламда мәдениеттер көп болса, соның ең ежелгісі әрі терең білімділік пен мәдени өмірдің үлгісін көрсеткен ертедегі Қытай мәдениеті. Ежелгі Қытай мәдениеті біздің заманымыздан бұрынғы VI-V ғасырларда пайда болды. Оған дейін Қытай идеологиясы мен саясатында екі бағыт айқындала бастады: консерватролық (не кертертпа) және прогресшілдік, бірі – мистикалық, екіншісі – атеистік бағыттар. Алғашқы мареиалистер пікірінше, әрбір зат бес түрлі бастапқы элементтен (металл, ағаш, су, от, жер) тұратын болса, керісінше, идеалистер пікірінше, табиғаттың жаратылуы, дамуы «даоға» байланысты.

Ертедегі Қытай мәдениетінде конфуцийлік бағыт басты рөл атқарды. Оның негізін салған нақты адам – Конфуций біздің заманымыздан бұрын 551-479 жылдар аралығы өмір сүрген. Ертедегі Қытай мәдениетінің дамуында оның атқарған рөлі ерекше. Конфуций қатаң тәртіп болуын жақтады. Өз өмір-тіршілігінде конфуций төрт принципті қатаң ұстады:

- 1)бос қиялға салынбау;
- 2)«мен білемін» дегендіктен аулақ болу;
- 3)қасарыстық көрсетпеу;
- 4)өзінің жеке басы жайлы ойламау

Конфуцийдің 3000 шәкірті болды, олардың 72-сі ерекше Жақын, ал 12-сі мәңгі қасында жүрді. Ол бірнеше кітаптар құрастырды («Өлеңдер кітабы», «Көктем және күз» жылнамасы, «Сұхбат және пікір айту», т.б.).

Конфуцийдің «Ұлы ұғыну кітабы» 75 қатардан тұрады. Оған 1546 түсіндірме жасалған.

Тарихтан белгілі ежелгі Қытайда «Ата-бабаларға» табыну кеңінен орын алған. Осы бір ежелден қалыптасқан дәстүрдің мзмұны мен түрін өзгерткен Конфуций оған ерекше мән бере отырып, бұл табынушылықты әрбір Қытай азаматының қоғамдағы басты міндетіне, тіртіп нормасына айналдырды. Сөйтіп, осындай мақсатты жүзеге асыруға негізделген «Сяо» - яғни «Балалар құрметі» ілімі өмірге келді. Конфуцийдің пайымдауынша, «сяо» ережелері – ата-анаға қалтқысыз құрмет көрсетуді, оларды «ли» дәстүрімен жерлеуді және дәл осы тәртіппен ата-аналар құрметіне құрбандықтар шалып отыруды қатаң талап етеді.

НАРАРЛАРЫҢЫЗҒА РАХМЕТ!!!